

bre Roig de Prats de Molló figura *Bacho de Cariús* vs. *bacum* (80v) en referència al vessant sud de la Vall de Prats de Molló, que JCoromines va poder identificar com a l'indret avui conegut amb el nom de la *Feixa del Bac*, situat prop de la partida Plana-Nera. — 7 En els exs. antics que dóna *AlcM* dels docs. de 1072 i 1342, que hem reproduït aquí, es tracta de topònims i no pròpiament adjectius. —

8 Notem a més el topònim *Estany Obago* a Vall d'Aran (Joan Coromines, *E. T. C.* I, 151). — 9 Són els topònims formats amb *obac*: Balari en dóna alguns en *Orig. de Cat.*, capítol xxv, edició 1964, I, 247-48, i *AlcM* també n'esmenta alguns (s. v. *obac*).

10 Ferraz inclou aquest ex.: «Els casadós esperaban al *ubago* que pasasen els ixarsos», que tradueix al cast. com «Los cazadores esperaban en la umbría que pasasen los rebecos» (p. 105). — 11 Es tracta d'un document vist per JCoromines on es donen les afrontacions d'alguns termes: el de *Sobac* comprenia els de Colinos, Braní i Roní, que efectivament són a la part obaga, vora esquerra de la Pallaresa, en un trajecte on aquest riu corre quasi enterament d'E. a O. (amb molt poca inclinació al S.), i com a tal s'oposava al terme de Rialb (a la dreta de la Noguera), un copista del S. XVIII escriu *Sobach*, l'altre *Subach*. — 12 Veg. Elcock, *De quelques affin.*, mapa 16; Casacuberta-JCoromines, *BDC* xxiv, 176, i Alvar, *El habla del Campo de Jaca*, p. 86; *paco* figura ja en l'obra lexicogràfica de Sieso i Bolea, c. 1720; notem a més el topònim *Pago de Castell* que JCoromines va anotar a Oveix (Alt Pallars), 1963. En documents antics en llatí de la zona aragonesa *opacus* té el valor d'obaga: 839 «diuiserunt terminos de Labasal et omnes montes, ualles, solanas, *opacas*, acuero ---» (citat per O. Nortes Valls en *ArchFilArag.* xxiv-xxv, 208-09, del Cart. *SanJuan Peña*), «--- ad illa costoga de *opaco* ---» en doc. de Sos que sembla ser de 1059-1120 (ib.); a més, en doc. de 1042: «--- et aliam domunculam que postea est in *opaco* denante Scabierrí ---» (GColon, *l. c.*, 115) i en un altre de 1063 (*DECH*, s. v. *opaco*). —

13 Iribarren, *Vocab. nav.*, s. v., el localitza a Roncal, Salazar, Vall d'Erro, Aóiz, Romanzado; en l'onomàstica navarra es troba *Opakua* (Michelena, *Apell. vascos*). — 14 JCoromines va anotar *Paquiza* com a nom d'una partideta a Aragüés; hi ha *Paquizas* a Baraguás (Alvar, *Dial. arag.*, § 160). — 15 Notem *Opakello* ja en doc. de 828 (citat per O. Nortes Valls, *l. c.*, p. 207, n. 113; GColon el cita d'una còpia posterior, *l. c.*, p. 115). — 16 JCoromines va registrar *bac* a Vingrau (Corberes). — 17 En *Calendau* II, 2.7 «lis *ubà* negrineu» i en *Nerto*: «Rodrigo, souto voues, degruno, / devers l'uba, devers l'adré / un infernau ---» (traduït com «--- vers el nord et vers le midi ---» (VII, v. 19).

Obceccació, obcecadament, obcecar, V. cec *Obducció, obdurar, V. dur* *Òbe, òbe*, interj. 'ca!', registrat per JCoromines a la Vilella Baixa (Prior.), 1936; veg. també *OH*, n. 2 *Obediència, obedient, obe-*

dientment, obeïdor, obeïment, V. obeir (OIR) *Obeïna, V. albaina* *Obeir, V. oir* *Obelisc, V. òbol*

OBENC, m. 'cadascuna de les cordes que van de la part superior d'un pal d'una nau a la murada i serveixen per a mantenir dret el pal', amb cast. *obenque* i port. *ovem*, té el seu origen en el fr. ant. *hobent* (o *hobenc*), pres per la seva part de l'escand. ant. *höfuðbendur*, plural de *höfuðbenda* id., compost de *benda* 'corda' i *höfuð* 'cap'. □ 1.^a doc.: Lab. 1839.¹

En castellà es documenta des de 1575, i el derivat *obencadura* de 1620. En francès s'escriu avui *hauban* però en els Ss. XII i XIII es troba de vegades la grafia *hobent* (*Vie de Saint Gilles*), *hobenc* (Benoit), *hobens* (Wace; un altre ms. *hobans*); la grafia *hobans* no està assegurada fins a un text de 1359 (God. IX, 760); pel que fa al modern *hauban* no apareix fins al S. XVI (*auban*) o XVII (*hautban*): es deu a confusió amb mot diferent, *hautban*, terme forense (compost de *haut* 'alt' i *ban* 'prohibició, multa').

Entre l'etimologia proposada per Jal, el neerl. *hoband* id., primitivament *hoofdband*, compost de *hoofd* 'cap' i *band* 'lligam' (acceptada per M-L., *REW*, 4155) i l'escand. ant. *höfuðbendur*, del mateix significat i formació que la paraula neerlandesa (preferida per Nyrop, Gamillscheg, Bloch-W.), aquella satisfà més des del punt de vista fonètic com ho explica el *DECH*, s. v. *obenque*; V. allà per a més detalls.

DERIV.: *Obencada* 'cop donat amb l'obenc' [Lab. 1888; *DAG*.1. *Obencadura* [Lab. 1839]. *Obenquell* 'corda que amb una gassa va encapillada a l'encapilladura d'un masteler per la part alta, i s'estén obliquament fins a la bigota alta de l'acollador o fins a la mateixa cofa o crusetà' [recollit sols per *AlcM*, que tanmateix indica que en el llenguatge vulgar dels mariners predomina la forma cast. *obenquillo* (no inclòs en el *DACEsp.*)]²

¹ Allí es dóna *obenc* (escrit *obeno* per lapsus) i *obenque* en la seva forma castellana. — ² *AlcM* en dóna la transcripció fonètica de Barc., Val. i Palma.

Obergínia, V. alberginia *Obert, oberta, obertament, obertura, V. obrir* *Obès, obesitat, V. comestible* *Obesir, V. obeir (OIR)* *Obfuscar, V. ofuscar (FOSC)*

OBI, 'recipient de pedra o fusta, emprat com a abeuradora, menjadora dels porcs, rentamans etc.', format d'una variant antiga i avui dialectal *olbi*, continuació per la seva part d'*albi* (*aubi, oubi*), procedent del llatí ALBEUM (ALVEUM) id., i 'llit d'un riu', 'convitat'. □ 1.ª doc.: *albi* (S. XIV), *olbi* (S. XV).

La forma *albi* figura en un inventari de 1352 citat per *AlcM* («Un *albi* de fust en què beuen porchs»), i pot tractar-se de la mateixa forma *albi* que apareix en el dicc. de rims de Ll. d'Aversó (c. 1398), § 974. La variant *olbi* en inv. de 1440 de Vic: «It. una pica o *olbi* de pera per a porchs» (*DAG.*), després en un doc. de 1565 de Sta. Coloma de Q.: «Dos *olbis* de donar mengar a gallines», i en un altre doc. del S. XVI (Ca.